

Koning Cyrus II van Perzië. Hij is de stichter van het Perzische Rijk.

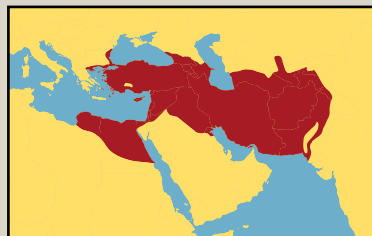
Perzische Rijk

■ WANNEER?

Het eerste Perzische Rijk ontstond in 549 voor Christus. In het land dat nu Iran is, kregen de Achaemeniden, een Perzisch volk, de touwtjes in handen. Dit rijk viel uiteen in 330 voor Christus.

■ HOE ONTSTAAN?

De Perzische Cyrus vaderde in 559 voor Christus zijn vader op als koning van het stadje Anshan. Zijn volk werd toen nog overheerst door de Meden. Cyrus vond dat maar niets. Hij besloot de rollen om te draaien. De koning verenigde de Perzen en leidde een opstand tegen de Meden. In 549 voor Christus veroverde Cyrus de hoofdstad van Medië. En daarmee begon de bloeiperiode van het Perzische Rijk. Cyrus de Grote en zijn opvolgers veroverden de omliggende gebieden.

Het Perzische Rijk bestond eigenlijk uit meerdere dynastieën die achter elkaar heersten. De dynastie van de Achaemeniden wordt beschouwd als het eerste Perzische Rijk. Dat ontstond in 549 voor Christus.

Zo ontstond een enorm rijk. In het westen kwamen de Perzen tot in Egypte. Ze bezetten zelfs nog stukken van Europa. In het oosten vormde de Indus de grens, de rivier die van boven naar beneden door Pakistan stroomt. Met zo veel verschillende culturen in een rijk is het moeilijk om de eenheid te bewaren. Toch slaagden de Perzen daar in. Doordat iedereen zijn geloof en taal mocht behouden, waren de inwoners van het rijk tevreden.

■ BLOEDIG?

Voor een van hun belangrijkste veroveringen hadden de Perzen gek genoeg nauwelijks geweld nodig. Babylon, in het huidige Irak, werd beschermd door dikke stadsmuren. Maar tijdens een feestdag in 539 voor Christus wisten de Perzen de stad binnen te dringen. De inwoners waren stomdronken. Ze konden zich nauwelijks verzetten tegen de binnendringende Perzen. Een andere versie van het verhaal is dat de Babyloniërs gewoon genoeg hadden van hun eigen leider. Ze ontvingen de Perzen daarom met open armen. Maar voor het overgrote deel van hun veroveringen vergoten de Perzen flink wat bloed. De bekendste veldslagen uit deze periode zijn de Perzische oorlogen. Die werden in de 5de eeuw voor het begin van onze jaartelling rondom de Egeïsche zee uitgevochten tussen de Grieken en de Perzen. De Perzen veroverden toen

zelfs Athene en legden de stad in as. Nadat het Perzische leger op zee een paar gevoelige nederlagen leed, trok het zich weer terug in Azië.

■ HOE GEVALLEN?

Waarschijnlijk ging het eerste Perzische Rijk ten onder aan zijn eigen rijkdom. Het volk raakte verwend en werd lui. Van eenheid was nauwelijks nog sprake. Dat maakte het voor de Macedonische koning Alexander de Grote makkelijk om het rijk te veroveren. In 330 voor Christus maakte zijn leger de Perzische hoofdstad Persepolis met de grond gelijk.

■ WAT BLEEF OVER?

Vanwege zijn strategische plaats in het Midden-Oosten lag Perzië constant onder vuur. Pas in 226 na Christus kreeg het volk het weer voor het zeggen in Perzië. Het 2de Perzische Rijk hield stand tot het jaar 651. Toen vielen de Arabieren binnen. In de 13de eeuw veroverden de Mongolen het gebied. In de 18de eeuw snoepten de Russen aan de ene kant stukjes van het rijk, de Britten aan de andere kant. Wat nog aan het oude Perzische Rijk herinnert, zijn de vele opgravingen. In musea, verspreid over de hele wereld, liggen talloze schatten. ■

MEER INFORMATIE

Perzisch vuur, Tom Holland, Atheneum - Polak & Van Genneep (2007): spannend boek over de Grieks-Perzische oorlogen.

Lachende profet

Voor dat de Arabieren in de 7de eeuw Perzië binnenvielen, was het zoroastrisme de staats-godsdiens. De profet Zarathustra leefde meer dan 1000 jaar voor Christus. Hij zou bij zijn geboorte niet gehuild, maar gelachen hebben. Belangrijk in zijn religie was de scheiding tussen Ahura Mazda (de god) en Ahriman (de duivel). De religie wordt ook vaak naar de god genoemd: het mazdaïsme. Zarathustra vond dat de mens zelf de keuze had tussen goed en kwaad. Na de inval van de

Arabieren in Perzië werd de islam de belangrijkste godsdiens. Toch zijn er in grote delen van Azië nog zo'n 200.000 aanhangers van het mazdaïsme te vinden. De profet Zarathustra is de hoofdpersoon in het boek van de Duitse filosoof Friedrich Nietzsche: *Also sprach Zarathustra*. Wat klopt in het boek is dat Zarathustra een groot denker is en dat hij leeft in dezelfde tijd. Wat niet klopt? De profet zou nooit verkondigen: God is dood. Dat doet Nietzsche in zijn boek wel.